

fremtidens forbrugere, og øget velstand giver større samhandel og dermed også ny velstand hos os – hvis vi altså forstår at udnytte mulighederne.

Spørgsmålet om institutionelle ændringer vil også komme op på regeringskonferencen i forbindelse med drøftelserne om EU's udvidelse. Hvordan skal den fremtidige stemmefordeling være, hvilken indflydelse skal Parlamentet have, hvor stort skal antallet af kommissærer være osv.? Det er en debat, der hænger sammen med, hvor hurtigt EU skal udvides. I den forhandling skal vi som et lille land sammen med de andre mindre lande selvfølgelig varetage vores interesser.

Drøftelserne på regeringskonferencen bliver omfattende. Vi skal ikke regne med, at alle problemer kan løses på én gang. Hvis vi gør det, risikerer vi, at udvidelsen kører fast.

Præcis det samme gælder om det andet hovedspørgsmål, sikkerhedspolitikken. Også her er der tale om en proces; heller ikke her kan det nytte noget at ville have alt på plads i enhver detalje, inden man foretager sig noget som helst.

Men hovedlinjerne i terrænet skal selvfølgelig kendes, og her begynder det at hjælpe. På NATO-topmødet i januar 1994 traf vi en række beslutninger, som nu er under udmøntning. Vi lancerede Partnerskab for Fred, og vi fik omsider sikret den helt nødvendige klarhed om NATO i Europa. Det blev slået fast, at Vestunionen ikke er noget alternativ til NATO, men bliver placeret som en styrkelse af alliancens europæiske søjle. Vi udtalte vores forventning om, at alliancen vil blive udvidet med de nye demokratier i Østeuropa. Vi søsatte et udredningsarbejde over udmøntningen af nye, praktiske samarbejdsformer mellem NATO og Vestunionen.

Den proces er ikke ført til ende endnu, men der begynder at tegne sig et billede, som kan give mening: NATO forbliver vores militære garanti. Det er en helt afgørende hjørnesteen i Danmarks sikkerhedspolitik. Men hvilken rolle får Vestunionen så? Det er ikke afklaret, men det mønster, der kan skimtes blandt flere medlemslande, er, at Vestunionen tiltænkes opgaver på det FN-fredsbevarende og især på det humanitære område. Med andre ord: Vestunionen bliver ikke et alternativ til NATO, og Vestunionen skaber ikke en Europahær i konkurrence med NATO. Udviklingen peger derimod i retning af, at der bliver tale om et pragmatisk, praktisk samarbejde, som også USA støtter og ønsker udviklet.

Jeg siger igen: Det er det billede, der ser ud til at tegne sig. Det er endnu ikke sikkert, at det går sådan, og vi kender heller ikke endnu udspillet til EU's regeringskonference; men vi ved mere, end vi gjorde før, og det er de nye realiteter, vi må forholde os til.

På tilsvarende måde har der fra billedet af CSCE, som vi kendte det, nu også udviklet sig nye tanker. CSCE har udviklet sig til OSCE, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa; det skete ved topmødet i Budapest i december sidste år. Også her er der tale om en vigtig udvikling. OSCE er nu det instrument, vi prøver at bruge i Tjetjenien-konflikten – indtil videre med skiftende held, må man sige, om end OSCE dog er inddraget. Vanskelighederne er meget store, og optimisme er vel i det hele taget ikke velanbragt i denne sag.

Lad mig blot runde den sikkerhedspolitiske dimension af med at sige, at her foregår måske næsten de største ændringer. Det burde også være sådan. Det er trods alt tiden efter afslutningen af den kolde krig og Berlinmurens fald, vi skal forholde os til.

Den tredje overskrift er beskæftigelse, miljø og åbenhed. Det økonomiske opsving er slået igennem i EU. Væksten er på vej op. Det går i den forstand godt, men alligevel har vi knap 20 millioner arbejdsløse i EU. Det er et kolossalt spild af gode kræfter. Ledigheden lå i 1994 på 11 pct. i EU, og den forventes kun at falde til ca. 10 pct. i år. Økonomisk vækst alene løser således ikke hele beskæftigelsesproblemet i Europa.

Der er alvorlige miljøproblemer mange steder i Europa og ikke mindst i nabolandene mod øst. Der er et voksende modsætningsforhold i den måde, vi har opbygget vores samfund på. Vi intensiverer produktionen og tærer mere og mere på ressourcer og omgivelser. Derfor kan beskæftigelses- og miljøproblemer kun løses i en europæisk sammenhæng.

Der må tænkes anderledes, og der må tænkes nyt, og jeg mener faktisk, at vi er på vej, også når det drejer sig om en styrket arbejdsmarkedspolitisk indsats. Vejen går via minimumsregler for arbejdsmiljøet i Europa, så vi kan beskytte lønmodtagerne mod ublu konkurrence. Danmark vil også her være i forreste række.

Vi fik på topmødet i København lagt grunden til Kommissionens hvidbog om vækst og beskæftigelse. Det har siden været et fast emne på møderne i Det Europæiske Råd. Kommissionen afgiver i hvidbogen en ny udviklingsmodel, hvor beskæftigelse og miljø sættes i centrum.